

Bunicul

Filip Enache

„nu se cade oare să trag concluzia că omul, orice ar spune, simte față de moarte o iubire mistuitoare? Îi dăruiește tot ce creează, din ea iese și în ea se întoarce, se gândește la ea cât trăiește, are sămânța ei în trup și dorința în suflet.” – Gustave Flaubert, „Noiembrie; Fragmente de stil oarecare”

Era, într-adevăr, așa cum spui, inima nopții când te-ai trezit în neputința de a mai respira. Era inima nopții, era întuneric și transpirai sub plapumă, și erai singur, închis în propria cameră ca într-un cocon, atunci când te-ai trezit deodată fără îndeajuns aer, cu nasul blocat, cu gâtul umplut cu mucozități. Când încercai să tragi aer în piept, auzeai doar un vâjâit sumbru, un hârșâit ca de motor stricat, auzeai un scrâșnet în nasul tău, iar când căscai gura larg ca un șarpe simțeai cum pâcla de mucus din gât, pe care o simțeai ca pe un ghem, ca pe o minge înfiptă cu violență, se întinde, întocmai ca o plasă străvezie de-a lungul și de-a latul gâtului tău, oprindu-te din a mai respira.

Ai sărit ca ars din pat, trupul îți izbucnea într-un tremur de doar câteva secunde, amețeau deodată, îți era frig, teribil de frig, totul pornea din tălpile umezite și reci bognă, cu degetele vineții, pijamalele fluturau, prea largi și zdrențuite, în jurul tău, și iar respirai greu, ca dintr-o mască, cu un zgomot de ambalare inutilă. Ajungeai la baie, loveai isteric întrerupătorul, rupeai hârtie igienică, închideai ochii forțat, transformându-i în două cute și îți suflai nasul. Sunai ca un tractor, îți tremura capul și venele îți pulsau, violete, pe tâmpile și, deodată, se auzea un pocnet, umpleai șervețelul și respirai un aer limpede, un aer ascuțit, tăios, puternic, în timp ce deschideai ochii ăia vineții ca dintr-o prelungă visare, ca în fața unei revelații. Nepoțelul, îți trecea prin minte, să nu îl trezești, să nu cumva să îl trezești, boșorogule, că îl iubeai ca pe ochii din cap.

Dar știai că eliberarea aceasta era temporară, mai mult de cinci minute nu putea dura. Nasul ți se umplea iar, gâtul nu se rezolvase, de fapt, niciodată. Când te priveai în oglindă cu capul răstignit, îți vedeai părul cărunt și mățâsos, chelia din spate, îți vedeai unghiile lungi și murdărite, îți vedeai cearcănele umflate

parcă cu pompa, îți vedeai mutra de obosit, de sictir, de lipsă a oricărei voințe – îți roteai limba în gură, adunând saliva, și scuipai sperând că astfel vei scăpa de nodul din gât, de pâcla aia îmbâcsită de mucozități, de gelatina aia străvezie de care aproape că nici nu mai puteai înghiți. Dar nu reușeai. Închideai lumina din baie cu o palmă peste perete – după lumină, ușa. Te duceai înapoi să te culci, așa chinuit și scârbit cum erai, mergând încet și apăsător. Te tolăneai ca un animal pe cearceafurile alea umede de transpirație, te răsuceai și te înconjurai de plapumă, închideai dureros ochii, și simțeai o liniște grea, o liniște captivantă, de fier, o prevestire a odihnei pe care, de ani buni, o tot clamai, o așteptai, o sperai.

Peste jumătate de oră, însă, te trezeai din nou ca trăsnet. Ți se bulbucău ochii ăia căzuți, și simțeai cum, adânc în gât, îți pulsa un nod enorm, o gălmă, ca un cartilagiu imens și dur. Inflamarea o simțeai în întreg gâtul și, zvâcnind, în vârful pieptului. Te frecai de cearceafuri ca un gândac, le boțeau și le răsuceai în jurul tău, sperând că teribila palpitație din grumaz se va încheia și vei putea adormi din nou. Dar, în scurt timp, tu nici să mai respiri nu puteai.

Iar îți simțeau nasul blocat, iar gura nu mai îndrăzneai să o deschizi. Țâșneau deodată din pat, ca un monstru ce se naște din apele mării, fugeai până la baie, clătinându-te, te prindeai de chiuveță și, simțind că nu mai poți de bătaia aia din gât, de mii de ori mai puternică decât a inimii, dădeai să vomți – dar din gât nu îți ieșea nimic. Gemeai în gol, disperat, părea că vrei să-ți verși plămânii, buzele ți se roșeau și, ca o pânză subțire de păianjen, îți curgea un fir de salivă din gură, și gâfâiai, și respirai greu, zgomotos, pe gură, și apoi iar simțeau cum din coșul pieptului urcă o presiune, îți ajungea, fierbinte, în gât, și hop pe gură – și totuși, nimic nu ieșea. Îți simțeau iar zvâcnetul acela în piept, pulsația aia a mucozităților ca o inflamare, simțeau doar greață, o teribilă acreală în gură, oftai și te linișteai încetișor. Să nu fii trezit nepoțelul, murmurai, asta era singura ta grijă – pe soarele tău, pe iubirea ta, să nu cumva să îl trezești, moșule. Suflai adânc și te țineai de spate, aoleu, și hop-așa, îți tremurau buzele în timp ce mormăiai, of, of of, îți șopteau sieși, îți târai încetișor picioarele și te așezai, cocoșat, oftând și clătinându-te, pe vecu.

Priveai în gol minute la rând. Încercai să îți liniștești inima. Beai apă, sperând să speli gustul acela grețos de pe saliva ta. Aveai gâtul scrijelit pe interior. Îți lipeai mâinile, le prindeai între ele, îți tot frecai degetele fierbinți. Îți suflai nasul cu forță. Puteai respira din nou, dar aerul era acum mai moale – după aceea, deodată, aerul se ascuțea și, când trăgeai aer în piept cu ardoarea unui muribund, simțeau un miros straniu, un miros acid, care îți muta nasul, un miros puternic, aiuritor, un miros care venea de nicăieri și care îți umplea nările ca pe cisterne. Simțeau apoi fierbințeală în piept, iar dădeai să vomități fără succes, urlai cu capul înfipt în chiuvetă, și simțeau că ai pieptul apăsător, că ai inima strivită, că plămânii nu mai au loc în piept să respire. Îți ridicai capul din chiuvetă, îți tinteai ochii în oglindă, mirosul acela subsidiar îți trăsnea iar nasul, amețeau, imaginea se deconcentra și lumea devenea incertă, de parcă erai gata să leșini, și nu mai puteai percepe nimic altceva decât acel miros ca un ciob înfipt în nări.

*

Este a mia oară când nu reușește să doarmă. Bunicul se trezește, noaptea, și merge ca un somnambul prin întreaga casă, face zgomote de monștri care mă înfioară, tropăie de parcă vrea să dărâme pereții. Prin crăpătura ușii îi văd umbra, teribila umbră care se lipește, imensă, de pereți. Umbra lui, așa diformă cum e, încovrigată și cu burta ca o adâncitură nesfârșită, ca un arc inversat, mă sperie și mă face să tremur și, de multe ori, chiar să plâng: unde e bunicul meu?, mă întreb, ce demon îl posedă?, îmi trece prin minte, țâșnindu-mi lacrimi ca gloanțele din adâncul țestei, prin ochi, peste gene, șiroind pe obraz. Nu aș mai avea forță, în acele clipe, să strig pe nimeni: încremenesc cu totul când văd umbra aceea distorsionată alunecând ca o nălucă pe perete. Chiar și mintea îmi încremenește, căci pentru câteva clipe orice gând mi se spânzură în țeastă, tremurând. Încerc să nici nu mai respir, ca nu cumva să mă audă, să nu se întoarcă spre mine și, îmi trăsnea imaginația, să-mi mănânce fața, așa cum, pe timpul zilei, bunicul mă amenința că o va face sub o iluzorie mască a inocenței. De fapt, trag acum concluzia, era cât se poate de

agresiv, și doar își pregătea, ca un preludiu meschin, festinul nopții în cazul în care, pentru o singură clipă, m-aș fi mișcat sau aș fi respirat sau aș fi gândit.

O singură dată i-am văzut, pe timpul nopții, corpul pe viu: arăta precum o săgeată arsă cu vârful în țeasta sa, țeasta sa mică, vânoasă, ca un sâmbure, cu părul cărunt și scurt. Avea mâinile slabe de ieșeau oasele prin pielea slăbită, iar picioarele le avea ascunse după pantalonii lungi. Deodată și-a răsucit gâtul lung, întorcându-și capul, și am avut impresia că mă privește ochi în ochi – avea nasul cârn, lung și gumos, avea ochii albaștri intens, ca niște stele arse, avea buzele aplatizate și obrajii strânși și întăriți. Și-a deschis gura, parcă sufocat, și i-am văzut dinții de fier – ar putea să-mi zdrobească oasele cu ei fără pic de efort, am gândit, aș încăpea tot în gura lui, și m-ar mesteca, și aș pocni ca un mic zgârci sub dinții săi. Am înghețat și am încercat să mă prefac că dorm – mi-am închis ochii forțat, ca pe două răni, ridând excesiv pielea în jur. Am prins a mă ruga tainic, simțind focul fricii, dar și al speranței arzând în mine. De ce l-am primit?, îmi spuneam în gând, de ce am lăsa un nebun în casa noastră? Apoi

a dispărut, și vedeam în continuare doar năluca aceea neagră și mișcătoare tivită pe pereți, slăbind, lungindu-se, îngroșându-se, topindu-se în podea și apoi dispărând de tot – am răsuflat tăcut, înghițindu-mi geamătul, și am încercat să adorm cu adevărat, știind că așa pot scăpa de următoarea sa venire.

De când trăiesc acest coșmar hidos văd amurgul ca pe o cruce a terorii. Îi văd culorile împestrițate și mă înfior de mi se întărește pielea pe mine. Îi văd norii pictați ondulat, cu o stea ca un bubuit în miez, și îmi simt tremurul organelor, îmi simt palpitul inimii mai adânc, îmi simt respirația cu miros de teamă, de animal încolțit și speriat până în măduva spinării. Îi înțeleg amenințarea, mizera amenințare a nopții care urmează, și în acea clipă îmi simt, trecându-mi prin vene, prin oase și prin carne nesfârșita neputință care mă învăluie în fața aceluia moș pervers, aceluia moș care visează, o știu, o știu cu o siguranță de neîntrecut, să mă stoarcă de sânge.

Adormei până la urmă, adormei. Dar teribil de chinuit, ca un câine strâns de gât. Le era milă de tine măcar, moșule? Nu, nici măcar. Dimineața te trezeai cu aceeași bilă de mucus în gât. Cu aceeași tuse seacă și aceeași impresie a vomei care nu urma să plece, de fapt, niciodată. Și aceeași stare de singurătate intensă, moșule. Răsăritul ți se părea o teribilă condamnare – ai fi preferat, desigur, un somn nesfârșit acestei teleghidări chinuite.

Mirosul acela ca un tunet îți rămăsese încă în nări. Trăgeai adânc, din miez de plămân, și nimic nu îți pătrundea pieptul în afara acelui miros ascuțit ca o lamă. Aveai impresia că te cheamă,

că te strigă, ca o undă în aer care îți șoptește, ție, numa ție că, atunci când ești gata, oricând vrei tu, ea te așteaptă. Era un miros totuși neplăcut, de praf, rugină și cocleală, un miros abraziv, ca șmirghelul de dur. Mirosul te percuta, te lovea amețitor la fel cum chitaristul împunge coarda. Când te spălai pe dinți îl simțeai în pastă, când te îmbrăcai îl simțeai în haine, îl simțeai în dulapuri și în duș – oricând trăgeai aer, cu chiu și cu vai, auzind scrâșnetul acela ca o descătușare, simțeai cum nasul ți se umple deodată de acel miros tare, care îți strâmba figura.

„Tataieeeeeeeeeeeee, hai jos, să mănânci!”, auzeai o voce feminină, pițigăiată ca o trompetă, ușor spartă. Și coborai ca o fantomă, ușor de nici nu te auzeai, luai scările una câte una, lent, teribil de lent, că unde te grăbeai? Când ajungeai jos îți vedeai fiica, „uite, tataie, omletă cu brânză, cum îți place ție, ce ai?, și fața i se ascuțea de mirare, pielea i se ridica pe mutră deodată cu sprâncenele și pleoapele ochilor, îi vedeai cerceii atârând de urechi, îi vedeai colierele înconjurându-i gâtul, măi taiaie, măi, hai, spune, ce-ai pățit, ți-e rău?”, cu o voce miorlăită, mieunată din vârf de buze. „Ce-ți trebuie, tataie? Nu ți-e bine?”, dar el era

un bariton – soțul avea vocea groasă, pătrunzătoare, grea ca fumul de țigară. Te răsuceai la el – avea pieptul împins înainte, plin de virilitate, o barbă luxuriantă și ațoasă. Mai ții minte, moșule, acum o mie de ani, când erai și tu la fel? Nu mai ții. Așa e, moșule, când îmbătrânești, uiți și că trăiești, te ramolești ca fructele prea coapte.

Te uitai pierdut la farfuria cu roșii și omletă, o miroseai sceptic, și tot ce puteai simți era același miros înțepăcios ca de rugină. Îți ciupea nasul la fiecare inhalare, și de fiecare dată când încercai să mănânci te cuprindea o greață nestăpânită, o revărsare a gâtului în gură. Îți venea înapoi și ce nu înghițisei, iar stomacul ți se întorcea pe dos. „Ce e, tataie?”, o auzeai pe mieunata de fii-ta și deja te irita cu vocea ei ca un schelălăit de cățea îndurerată. Ai trântit nervos furculița și ai oftat greu, cu respirația ieșind duhnitoare pe gură, și ai gemut apoi, ca un câine, și ai luat-o, tropăind, pe scări în sus – „e gârbovit, e moale, e dureros numai să-l vezi, îți împunge ochii să-i vezi bătrânețea asta amară”, îl auzeai, „e crunt, taică, e crunt, și nu știu ce să-i mai fac... nimic nu-i mai place... și are ochii ăia roșii și înlăcrimați, ca

motor defect, ai simțit, intrând în tine, mirosul acela țipător, înțepându-te iute ca un briceag înfipt și scos într-o clipită, lumea toată era numai purici gri și deodată ai leșinat, iar ultimul lucru pe care l-ai auzit a fost trosnetul patului când ai căzut, ce noroc, peste el. Îți părea rău că nu apucasei să îți vezi nepoțelul, să îl alergi prin casă auzind cum chiuie de, spui tu, bucurie, amenințându-l jucăuș că îl mănânci, „uite așa, uite așa, uite așa te mănânc, băi, zgârciule mic! Cât un zgârci ești!”, i-ai fi zis, hazliule. Era singurul lucru care te mai putea anima – nepoțelul tău, moșule, nepoțelul pe care îl iubeai ca pe ochii din cap, nu-i așa? Și chiar și noaptea, când nu puteai să respiri și în gât parcă aveai înfipt un măr slinos te opreai din mers pentru a-l privi, măcar puțin, pe nepoțel – soarele tău, iubirea ta, viața ta, inima ta, sufletul tău. Ce-ți mai plăcea să-l vezi cum doarme ca un înger! Nemișcat, ca o stâncă, fără să respire chiar – de parcă plutea, moșule, nu-i așa?

Simțeai de mult că trebuie să mori, simțeai că mori încet, că capul ți se îngreunază, iar picioarele nu te mai pot duce, simțeai că te descompui, că se scurge viața din venele tale – lumea o

vedeai mai palidă, mai decolorată, aerul era tot mai îmbâcsit și mai greu, ca fumul de mașină, și totul, încetișor, părea că se înfundă pe dinaintea ta.

„De unde vine mirosul ăsta nemernic?“, îți spunea propria minte în adâncul nopții, după ce te-ai trezit din leșin, ațâțată de focul mistuitor al înțepăturilor. Erai pornit: de unde vine mirosul?, te întrebai iar în timp ce strâmbai din nas, inspirând cu obsesie. Aveai ochii larg deschiși, îi aveai energici, incisivi, îi simțeai tu însuți deschiși cu forță, simțeai o energie în

tine ca un impuls nebun identic cu nașterea însăși. Te durea pieptul, dar curiozitatea ardea în tine: de unde venea mirosul?, te trăsnea încă o dată. Simțeai că te mâna o forță de nedescris, o forță de a descoperi de unde pornea mirosul ăla înecăcios, putred, cu zimți în nările tale. Te-ai ridicat în capul oaselor care trosneau, și te dureau și te furnicau, lumea îți tremura înaintea ochilor de parcă fierbea.

Ai început să cauți, moșule, de parcă ziua de mâine nu ar fi existat. Și chiar așa era. Simțeai, moșule. Te știai muribund. Ai căutat în haine, mirosindu-le ca un isteric, inspirând adânc, până în adâncul nasului. Ai mirosit umerășele în care erau agățate, rupându-le lemnul, ai mirosit dulapurile în care stătuseră de ți-ai umflat nările ca baloanele. Le-ai aruncat cu susul în jos în miezul camerei, peste ele ai trântit hainele, ai mirosit șosetele și chiloții, ai rupt în genunchi dulapul lor și l-ai aruncat și pe el peste haine și celelalte dulapuri și umerășe. Centrul camerei tale devenise un munte de mizerie: ai mirosit și ai distrus televizorul, spărgându-i sticla și rupându-l în două până la urmă, l-ai aruncat apoi în munte ca pe un deșeu nesemnificativ.

Și mirosul, mirosul ăla nenorocit care te dereglase, care îți mutase mintea din loc, tot nu îl găseai. Era peste tot, dar molcom, moale, fără intensitate. Încă nu găsisai punctul din care se năștea, din care pornea – asiduu, de neîntors, ca ciuma în corpul omenesc, ca un val uriaș peste homuncul – infecția aceea a nasului tău.

Ai răsucit patul, moș dement ce ești, ai întors pernele, pe o față, pe cealaltă, și ai mușcat din ele, crezând că totul pornește din interiorul lor. Dar nici acolo nu era de găsit muma acelui miros. Nici sub pat nu ai găsit nimic, deși ai respirat tot aerul care putea fi respirat acolo, ca un aspirator nesfârșit. L-ai rupt în două, în trei, în patru, ca o maimuță drogată, până când l-ai făcut fărâme de nervi, și i-ai aruncat măruntaiele în acel munte al mizeriei. S-au umflat venele pe carnea ta de mai să pocnească, îți zvâcneau sub piele, iar mușchii ți s-au întărit precum cei ai tigrlui gata să ucidă. Ochii ți s-au întărit și ei, precum pietrele colorate, iar sprâncele s-au ascuțit ca lama. Buzele supte s-au împuns deodată înainte, mari și cărnoase, și erau umede de salivă. Ai început să smulgi din tavan candelabrul, și cu el a căzut

o bucătică din tavan. Ca un animal crizat, distrugeai rând pe rând întreaga cameră în căutarea aceea disperată a locului din care mirosul începea, duhnind și disturbându-te. Ai distrus noptiera și lampa de pe ea, ai distrus, câine ce ești, perdelele rufoase, ai distrus totul, de parcă prin acea cameră ar fi trecut toate termitile lumii deodată, mâncând totul. Totul în căutarea mirosului și, cu toate acestea, nu ai găsit absolut nimic. Te-ai așezat pe jos, pe parchetul rece, în întunericul acela adânc – cu ochii roșii, împunși, cu mâinile înmuiate și cu oasele înfrigurate, cu țeasta mică și tare, cu încheieturile fără vlagă, de îți atârnavu tălpile din ele, moșule.

Toate acestea, în creierii nopții, s-au auzit ca un cutremur infernal, ca un tunet ce face noapte să scânteieze. S-au auzit de parcă un titan voia să doboare casa, iar gemetele tale, când aproape îți cedau forțele, se auzeau ca vuietele unor vânturi siberiene. Îți făcusei nepotul să tremure, moșule, își înghițea lacrimile de speriat ce era, nu știa ce se întâmplă cu casa lui, își mușca fălcile sperând să se termine totul, sperând să izbucnească soarele pe cer, să i se trezească părinții, să scape de tine,

dementule, bolnavule, nenorociture. Și tu, tu îl lăsaai să audă în continuare, nemilosule, cum ți se întindea bila de mucozități în gât când încercai să vomizi – dar nimic, moșule, nimic nu îți ieșea din grumaz. Presiunea aia teribilă îți rămânea înfiptă adânc în gât și, odată la câteva secunde, îi simțeai zvâcnetul tot mai puternic, de iar îți aruncaai capul peste chiuvetă – și totuși, nimic și nimic. Ai fi putut să îți vinzi sufletul și tot nu te-ai fi eliberat de chinul acela de a nu putea respira.

Că ne distruge casa, asta mă gândeam în timp ce auzeam zguduirile acelea. Și începeam să mă rog lui Dumnezeu să mă salveze, să mă lase viu, să nu mă lase înșăcat de brațele acelei bestii. Că e un monstru sinistru trupul acela schimonosit, un

criminal, asta îmi țintuia mintea. Și îmi continuam ruga cea fierbinte ca un călugăr. Firește că nu avea milă pentru un mine, firește că urma să mă omoare. Și mă rugam, murmurând printre buze cuvinte sfinte, mă rugam adânc, mă rugam cu tot corpul deodată – iar poziția mea, chircenia însăși, înțepenirea aceea ca a unui animal ucis prin otrăvire, până și ea era un simbol al rugăciunii mele din miezul inimii, rugăciunii mele tainice, intense ca flacăra. Era un năucitor simbol al rugăciunii mele care era, de fapt, foc. Am transpirat de am făcut leaorcă cearceafurile, transpiram prin ele și am udat până în adânc chiar și salteaua: asudam rece, degeram, înghețam închistat în propria transpirație ca gheața. Mintea mea devenea, pe atunci, un colosal vârtej, era pierdută într-un vertij nebunesc, ca o furtună a isteriei ce a cuprins în ea apele oceanului și stâncile munților, înecându-mă și izbindu-mă – gândurile mă trăsneau, deodată, și dispăreau doar pentru a fi înlocuite de altele într-un instantaneu, și amețeam, și nu mai puteam înțelege nimic, și toate acele gânduri se transformau de fapt într-o zumzăială isterică a spaimei. Nu mai puteam să mă rog de teamă. Puteam doar să mimez, o singură

clipă, rugăciunea, sperând că va fi îndeajuns. Mi-era frică de el ca de un drac, nu știam niciodată ce urma, și deodată iar pocnea și bubuia camera lui. Atunci tresăream ca împușcat, și, pentru câteva clipe lungi ca secolele, tremuram și îmi înfundam fața în pernă, acoperindu-mi urechile cu marginile pernei, sperând ca totul să se termine: „Doamne, salvează-mă...”, mieunam din vocea mea de copilaș speriat. Dar părea, cu fiecare bubuitură îmi era și mai clar, că noaptea aceea nu se va termina niciodată. De ce să luăm criminalul ăsta în casă?, mă întrebam frenetic, iar și iar, simțind cum până și vocea din capul meu se bâlbâia de teamă. De când venise, ziua mă amenința că mă mânâncă, iar noaptea grohăia ca un porc devenit agresiv, și distrugea totul, ca apoi să mă caute doar pentru a-și îndeplini așa-zisa glumă din timpul zilei – știam, eram sigur că asta face când se plimbă noaptea, respirând greu și adânc, pe holuri și pe scări, căscându-și gura ca un hău și mișcându-și hidos gâtul. Știam că dacă m-ar fi găsit vreodată m-ar fi sfârtecat. Și iar bubuit, de îmi tresărea țeasta și inima și îmi tăia gândul – iar auzeam doar zumzetul acela din propriul cap, un zumzet paranoic de frică, un zumzet violent, care

de fapt răcnea. La un moment dat s-a oprit. Îl așteptam, atunci, să vină pe holuri, gata să mă feresc de privirea lui sfredelitoare. Dar, lucru curios, în acea noapte nu a mai venit. Schimbase planul, criminalul nenorocit, însă eu nu aveam să pic: am rămas nemișcat în pat, prins în propria sudoare înghețată, aproape fără să respir deloc, până când, slăbit din presiune de inima ce îmi bătea feroce, am reușit să adorm.

Cel mai tare mă speriasse la el aspectul acela deformat, urâtenia fățișă, aspectul de putreziciune, de moarte încarnată – asta, dintre toate, mi se păruse lucrul cel mai suspect la bătrânul straniu care, de la o vreme, începuse să trăiască în casa noastră. Arăta livid, uneori era verzui, alteori gălbejiu, întotdeauna palid, lipsit de vlagă, cu o privire pierdută, de parcă ar avea dintotdeauna un plan ascuns, un teribil, demonic, dar sacrosanct secret. Aspectul acela grobian – oasele ieșite în afară prin piele, orbitele ce înconjurau ochii adânciți ca zidurile, falangele prea lungi și nasul cărnos până în bărbie, buzele parcă interiorizate și gâtul brăzdat – mă înspăimânta până în adânc, mă facea să tresar de fiecare dată când îl vedeam târându-se ca șerpii prin casă.

Avea fața prea buhăită, prea cărnoasă și umflată, crescând ca o excrescență de carne vie, în raport cu țeasta sa mică cât un dop – era cu totul disproporționat, întocmai ca un monstru. Era teribil de stranie, de ciudată, de suspectă acea putreziciune a lui, iar doar pentru asta eu, tânărul nepot, l-aș fi izgonit din casă – pentru că îmi era frică de el, era scârbos, era slinos, avea secretul lui criminal care se citea în privirea acea dementă, pentru că, știam, într-o bună zi avea să mă îngroape propriul meu bunic, nebunul criminal. Iar acum tocmai asta făcea: distrugea casa doar pentru a mă zdrobi cu rămășițele ei, o știam, pentru a mă îngropa în ele, eram sigur de asta, o citisem în ochii maniacali.

IV

Căutătura îți era nestăpânită. Priveai totul lung și absent, de parcă căutai dincolo de orice, de parcă lumea nu îți mai ajungea. Sub ochii umezi, niciodată concentrați, pielea ți se roșea tot mai intens. Ziua te uscai, amărâtule, așteptai să te duci. Le simțeai ostilitatea ascunsă, nu-i așa, moșule? Te întorceai la tine în cameră, în singurătatea aceea care îți accepta urâtenia, și simțeai pelicula de mucozități ce îți stăpânea gâtul cum se întinde și se contractă la loc, zvâcnind, dându-ți o senzație inextricabilă de vomă, chinuitule.

Așteptai noaptea, și ea venea parcă numai pentru a te mulțumi, perversule. Întreaga zi îți umplusei nările cu acel miros acid, pestilențial, de fier ruginit, de cocleală, de erodare, de putreziciunea timpului pierdut, iar febra de a găsi locul din care pornea nu te părăsise, de fapt, niciodată. Și iar porneai în aceeași căutare dementă:

Ai prins a mirosi chiuveta, smulgând-o din perete, ai smuls și dușul, și veceul, și caloriferul. Ai căutat în tablouri și în cărți – și totuși, nu ai găsit nimic. Ai aruncat totul în acel munte al mizeriei până când a atins tavanul – camera devenise pustie, ca

un deșert de întuneric, în centru cu acea ridicătură de resturi ca un vârtej. Mirosul în continuare îți învada nările ca o sulică otrăvită, deodată se intensifica de îți făcea măduva să tremure, te chircea ca pe fetus și, apoi, după câteva clipe, se calma: ridică-te în picioare, moșule, trebuie să mă găsești.

Pielea îți devenise străvezie, și acum arătai ca peștele oceanului abisal – ți se vedeau carnea, venele, oasele, organele ca gelatina. Erai translucid și moale, ca o meduză. Te-ai urcat, precum un păianjen imens, pe pereți de disperare. Ai început să miroși până și pereții, înfigându-ți nasul în interiorul lor precum ciocănitoarea înfige ciocul în lemnul dulce. Te răsuceai, coborai, urcai înapoi, pe tavan, pe geam, iar pe perete, iar îți înfingeai nasul până când părea că, de fapt, pereții camerei tale fuseseră ciuruiți de gloanțe. Intrași în ei cu o forță incredibilă, ca un taur, iar pereții se rupeau de parcă erau făcuți, de fapt, din carton. Au căzut rămășițe pe podea, a căzut tencuiala, iar aerul se îmbâcsise de tot – se albise de varul căzut al pereților, iar în el pluteau, întocmai ca praful, fărâme mici de vopsea și de perete care parcă înotau.

Aveai mutra plină de sânge, aveai osul frunții aplatizat, aveai în ochi înfipite cioburi, aveai urechile tăiate și nasul făcut ca un neg, aveai oasele pumnilor tocite. Ai spart o ultimă oară peretele într-un ungher mereu umbrit, lovindu-l cu pumnul ca o fiară. Camera tremurase în jurul tău, moșule, de parcă marfarul ar fi trecut în viteză pe lângă ea, pierzându-se apoi într-o pâclă de zăpadă. Ai văzut atunci, ascuns în perete, un tablou sinistru: o față strânsă în întuneric – avea pielea limpede și gălbuie, avea pielea intensă, o barbă lungă, până dincolo de tablou, părul cărunt și bățos, sprâncenele stufoase, din care fire săreau ca arse, avea buzele sănătoase și pline de vigoare, avea nasul alungit și subțire, ca un glonț pocnind din chipul lui. Esența feței sale era însă absența ochilor: în orbite nu era nimic, era doar o adâncitură de întuneric, era o profunzime a beznei, era o gaură nesfârșită dintr-un întuneric infailibil, care mâncase orice în jurul său, care părea că e capabil să te înghită și pe tine, moșule. Din orbitele goale ieșea lent, sinuos, în rotocoale largi, ca un șarpe fără cap, un fum verde și duhnitor – de acolo, moșule, ai simțit cum pornea mirosul acela nevrotic, care parcă îți trosnea oscioarele de

bătrânel. Îl simțeai acum mai acerb ca oricând, mai robust, mai aproape de tine – îl simțeai în pielea ta, înfipt ca o gheară, îl simțeai în propriile tale orbite, răsucindu-se încetișor către interiorul țestei, îl vedeai ieșind mai repede, mai isteric din întunericul adânc al tabloului până când întreaga cameră era inundată de fumul greu al acelui miros. Era mirosul morții, moșule, și o știai. Îți suna sfârșitul, moșule. Ți s-a părut că orbitele tabloului se cască precum niște imense prăpăstii. Te-ai aplecat către ele, auzind cum oasele îți trosnesc, ți-ai înfipt ochii în orbitele lui goale, încercând să pătrunzi în bezna aceea care îți umplea mintea ca un fluviu torențial. Mă găsisai, așadar. Finalmente mă găsisai, bolnavule după moarte. Te-am supt cu totul, ai intrat în mine, omul din tablou ce ți-a spus propria poveste, simbol al morții întrupate, moartea însăși de fapt. Ai simțit cum tu însuți devii mirosul care îl va ademini pe următorul ce va trăi în această cameră a finitudinii, cum, cândva, vei degaja acest miros de rugină coclită pentru prea-iubitul tău nepot. Ai dispărut din propria ta cameră și nu mai simțeai nimic – nu mai simțeai bila de mucozități, nu îi mai simțeai zvâcnetul amar, nu

mai simțeau cum se întinde ca o gumă atunci când deschideai gura, nu mai simțeau nevoia de nesatisfăcut de a vomita, căci nu mai aveau ce simți, devenisei moarte curată după ce te lăsasei înghițit de întunericul ochilor mei. Te eliberasei, moșule, scăpasei de tortura de a fi viu. Doar de nepot ți-ar fi fost dor, da, știu, de nepoțel – soarele tău, iubirea ta, inima ta... Rămăsese, în cameră, doar cadavrul din tine, și din el duhnea un miros fetid, un miros coroziv, moșule, un miros de putrefacție al timpului pierdut – și îți ieșea din ochii ăia îndobitociți, rămași deschiși, gata să fie, ca ai mei, mâncați de furnicile și viermii din pământul rânced.

Bubuiturile nu au încetat, trosnindu-mă electric, până când nu l-au găsit pe nebun tolănit rece pe podea. „E mort”, au zis, și au plâns de vai și amar, „e moooooooooooooorttttt”, a urlat ca o

râcâială de unghie pe perete mama. Camera în care locuise era distrusă, hainele lui erau aruncate pe peste tot, umerășele erau rupte, veiozele sparte, dulapurile mutate și unele chiar doborâte. Pereții crăpați, dar nu adânc, pe peste tot. Un dement, îmi spuneam. Am răsuflat ușurat când am auzit că a murit, când am văzut camera aceea infernală goală, știind că, prin cine știe ce minune, i-am supraviețuit acelui animal feroce însemnat de Dumnezeu – se citea în fața lui, în căutătura aceea de psihopat, în ochii îngropați în roșeață și, totodată, în acel albastru ca scos din apa limpede a mării.

Peste doar câteva zile m-am trezit la înmormântare. Cerul era cu soare, era fierbinte ca focul, de trebuia să îmi screm ochii doar pentru a privi. I-am văzut cadavrul, m-au obligat să-l sărut și am făcut-o cu gândul că l-am învins. Toți plângeau isteric, și eu plângeam, dar eliberându-mă, tata și-a făcut cruce – și eu mi-am făcut cruce, în numele Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh. Îți mulțumesc ție, Doamne, că mi-ai ascultat rugile și m-ai salvat de acel nenorocit de criminal, de acea fiară însemnată, de acel

demon zbârcit lăsat liber pe pământ, de propriul meu bunic.

SFÂRȘIT